

Kyrkobladet

1/2024 - VÅR

Svenska kyrkan
SUNNERSBERGS FÖRSAMLING

■ En blivande kyrkomusiker? - sid 3

■ Kom med och sjung! - sid 9-10

■ Mat är en rättighet - sid 17, 28

Periodisk tidskrift utgiven av Sunnersbergs församling. Kyrkbladet delas ut av ideella medarbetare till alla hushåll fyra gånger om året.

Ansvarig utgivare:
Kyrkoherde Monica Göransson

Sammanställning/layout:
Kommunikatör Kerstin Larsson. Material skickas till: kerstin.m.larsson @svenskakyrkan.se

Omslag:
Barnkörerna och Ungdomskören vid Musik i vinterkväll i Otterstads kyrka.
Foto: Kerstin Larsson

Tryck:
Skaraborgs offset, Skövde
Upplaga 3 950 ex.

Nästa nummer (2-2024) beräknas delas ut vecka 22. Manusstopp 2 maj.

Vad vore livet utan sång och musik?

Jag tror att vi alla kan stämma in i att det vore mycket fattigare. Genom sången och musiken kan vi uttrycka oss, finna glädje och tröst, vila, aktivera oss, njuta och bara vara.

I kyrkan är sången och musiken av stor betydelse. I vårt gamla testamente i bibeln finns det en sångbok, Psaltaren. Den användes redan på Jesu tid och långt tidigare.

Att vi får sjunga tillsammans i gudstjänster gör att vi delar något som är större än oss själva. I psalmsång kan vi vara både i glädje och sorg, vi kan sjunga lovsånger och stilla sånger som kommer från andra delar av världen. På det sättet kan sången och musiken förena oss med andra kristna runt om på vår jord. För vi är ju del av något större, vi påminns om det under Act

Monica Göransson,
kyrkoherde

Svenska kyrkans fasteaktion som pågår fram till Palmsondagen (söndagen före påsk), du kan läsa om denna längre fram.

I detta kyrkblad är det många som berättar om vad det betyder för dem att sjunga i kör. Här i Sunnersbergs församling kan vi glädjas åt att vi har duktiga och kunniga musiker som tillsammans leder tio körer, det är verkligen något som vi kan vara stolta över!

Kanske skulle du också vilja vara med och sjunga i någon av församlingens körer. Det är så tydligt att sången och musiken ger så mycket mer, det finns också gemenskap och tillhörighet då man är med i en kör.

Hela kyrkans gudstjänstliv, alla våra dop, konfirmationer, vigslar och begravingar fylls av musik och det är en stor rikedom. Vi har en musikskatt som vi får dela med varandra och även med många andra människor i olika delar av världen.

Monica Göransson

Största hobbyn kan bli ett yrke för Selma

Selma Staf går en förberedande kyrkomusikerutbildning på folkhögskolan i Hjo.

Den som har gott minne känner kanske igen Selma Staf. För snart sex år sedan presenterades en orgelelev i församlingen här i Kyrkbladet och det var Selma Staf, då 17 år gammal.

Selma och jag träffas på Kyrkans gård-Lockörn, och det är lokaler hon är hemma i. Här har hon sjungit i både barnkör och vuxenkör, här träffades konfirmandgruppen, här tog hon orgellektioner under några år och här övade och förberedde sig församlingens sommarkyrkoteam där hon var med under några somrar.

Intresset för sång och musik fanns där tidigt och hon vill minnas att mamma uppmuntrade särskilt.

– Jag vet att vi har inspelade filmer hemma från när jag sjunger i gudstjänsten här, säger Selma och ler åt minnet.

I år fyller Selma 23 och går en förberedande kyrkomusikerutbildning på Skara stifts folkhögskola i Hjo. Om hon ska satsa helt på att bli kyrkomusiker vet hon inte än.

– Det här året i Hjo är ju ett tillfälle för mig att känna om jag hamnat rätt, säger hon.

Hösten 2022 började Selma plugga i Stock-

holm. På fritiden övade hon med två körer, men efter ett tag kändes planerna på att bli civilingenjör inte lika rätt längre.

– Det är ju musiken som jag tycker är roligt att lägga tid på, säger hon.

Från början var det en klasskamrat som fick Selma intresserad av orgeln. Orglar finns ju, med några få undantag, bara i kyrkor. Få kommer därför i kontakt med det mäktiga instrumentet som kan låta som en hel orkester.

– Nej, orgel är ju inte ett instrument man tänker på i första taget och det finns ju inte heller att välja i musikskolan, säger Selma.

Rolig utmaning

Kompisen fick orgellektioner av en kyrkomusiker. Selma började fundera på om det var en möjlighet också för henne.

Hon spelade piano i musikskolan och såg likheterna med en orgel, förutom att man också spelar med fötterna. När hon gick i åttan började hon ta orgellektioner för AnnaCarin Johansson, organist i Sunnersbergs församling.

– Det kändes som en rolig utmaning, säger hon.

Det första intrycket, minns hon, var att det lät så mycket.

– På pianot måste man ju själv ta i för att det ska låta lite mer, men här lät det jättemycket bara jag tryckte ner en tangent.

Det blev lektioner varje vecka från årskurs åtta och framåt.

– Sen trappade jag väl ner i slutet av gymnasiet för det var mycket med skolan och läxor då, säger hon.

Får pröva på spännande saker

Efter naturprogrammet på gymnasiet åkte Selma till Paris för att bättra på franskan och jobba som au-pair och då var det förstås svårt att hålla orgelspelandet vid liv.

– Det är ju inte ett instrument man tar med sig i resväskan precis, konstaterar Selma.

Innan civilingenjörstudier och flytten till Stockholm hann hon med att jobba på företaget Eurofins och sjunga i församlingens kör In Chorus, ledd av orgelläraren AnnaCarin.

Men Stockholmsvistelsen blev som sagt inte så långvarig.

– Jag började söka information om hur

Hjo folkhögskola har en historia sedan 1958. Skolan har Svenska kyrkan Skara stift som huvudman med fokus på människosyn och bildningsmiljö. Musikutbildning har funnits på skolan sedan 1980.

Rektor är Andreas Cederlund. Skolans präster som är anställda av Skara stift heter Anna George och Olivér Joób.

En kyrkomusiker spelar och leder församlingssången vid t ex gudstjänster, dop, konfirmationer, vigslar och begravningar. Att leda kyrkans körer, möta konfirmander, vuxna och barn i öppen verksamhet, engagera musiker och sångare och i vissa fall ge lektioner i piano- och orgelspel är andra uppgifter.

man utbildar sig till kyrkomusiker och hittade rätt snart in på Hjo folkhögskolas hemsida, berättar Selma.

Och i höstas började hon på den förberedande kyrkomusikerutbildningen. I klassen är de fyra elever.

– Visst har jag hållit på ett bra tag med sång och musik men jag har ju inte kommit i kontakt med musikteori eller dirigering förut.

Och hon trivs bra.

– Ja, jag trivs jättebra i den här miljön. Utbildningen är individanpassad och sammanhållningen är fin. Vi jobbar med olika projekt och får pröva på spännande ämnen.

Förutom lektioner i piano och sång har hon provat på så olika saker som ensemblespel, att förbereda och leda en andakt, kroppskänedom, avslappning och teater.

– Och jag har sjungit rock under hösten, säger hon entusiastiskt.

Brinner för körsång

– Nu har jag en termin kvar att bestämma mig på om jag ska satsa helt på detta. Jag kommer nog att söka in till kantorsutbildningen, om inte annat för att se var allt jag lärt mig landar.

Jag frågar Selma vad det är som lockar mest med att bli kyrkomusiker.

– Jag brinner nog för körsång. Att få ihop flera stämmor till något fint, det tycker jag är fascinerande.

– Sen är det ju fantastiskt att konkret få användning av något som jag tycker är så roligt och att få göra nytta med musiken. Att inte bara få ha sång och musik som hobby, utan kunna jobba med det i framtiden. ■

”Fånga upp ungdomarna med musikintresse!”

Helena Ambertson är linjeledare för kantorsutbildningen på folkhögskolan i Hjo. Hennes egen väg till jobb som musiker i Svenska kyrkan gick vi tramporgeln i hemmet i Tidavad utanför Skövde.

– Jag var femton när jag första gången spelade orgel på en gudstjänst. Tänk vad jag växte med det, säger Helena.

I en del församlingar kunde och kan barn och ungdomar få lektioner i orgelspel. Så var det inte för Helena men hon uppmuntrades av kantorn att öva på orgeln i kyrkan.

– Ibland kan jag undra hur hon vågade anlita mig som ung tonåring. Men det var roligt och jag fick ju till och med lite fickpengar, säger Helena och skrattar.

Det där förtroendet behöver vi bli bättre på att ge unga människor tycker hon. Det är ju lokalt, i församlingen, som man känner till ungdomarna med intresse för sång och musik, de som skulle kunna bli framtida musiker i kyrkan. Tyvärr är de svåra att hitta.

– Vi som arbetar och är engagerade i församlingen måste skapa en rekryterande miljö, se de här ungdomarna och ge dem förtroende, låta dem få vikariera. Vi behöver pusha och lyfta, uppmanar Helena.

Det är mycket som ska hinnas med på två och ett halvt år under utbildningen till

Tre delar i kyrkomusikerutbildningen

1) En musikalisk fackutbildning kompletteras med 2) praktik i ett av kyrkans tretton stift (8 veckor + ca 10 kursdagar tillsammans med blivande pedagoger, diakoner och präster) samt 3) en terminslång utbildning i teologi (kristen tro och tradition) som i Hjo är integrerad i folkhögskolans kyrkomusikerutbildning.

Efter detta erhålls Svenska kyrkans kyrkomusikerexamen och behörighet till tjänst som kantor. För att bli organist krävs ytterligare tre års studier. Mer information finns på Svenska kyrkans utbildningsinstituts webbplats.

Helena Ambertson

1988 kantorsutbildning i på folkhögskolan i Hjo
1991 studier på musikhögskolan i Piteå
1995 tjänst som kyrkomusiker i Husaby pastorat (numera Götene pastorat)
2018 började jobba halvtid som linjeledare för kantorsutbildningen i Hjo

kyrkomusiker och det har inte blivit lättare när många elever idag är sämre rustade från början.

– Vi märker att musik- och kulturskolor på många håll har monterats ned. Notkunskapen är sämre och en del elever har aldrig kommit i kontakt med orgeln, som ändå är utbildningens huvudinstrument, säger hon.

Hon tycker att tillfällena att lyssna och få sjunga till orgel borde vara fler för alla.

– Låt orgeln ljuda och klinga i församlingen och använd den särskilt när det är barn och unga med, så att de får upptäcka det här spännande instrumentet.

Hur ser hon som linjeledare och organist på framtiden?

– Det är svårt att säga. Förändringens vindar blåser. Jag brinner ju för det här yrket och vi behöver verkligen se till att fler vill jobba i kyrkan som musiker. Därför är det viktigt att ta vara på de lokala förmågor som finns.

– I orgelmusiken har kyrkan också ett viktigt kulturarv att bära vidare, påpekar Helena Ambertson. ■

Emil och Annette sår säng- och musikfrön

Att leda barnkör är som att så frön, vattna, gödsla och hoppas på växt och blomning och ett intresse för livet.

– Vårt arbete med barnkörer är jätteviktiga för musiken i kyrkan och hela kyrkans framtid. Det säger Emil Persson och Annette Jacobsson, barnkörledare i Sunnersbergs församling.

För inte så få har vägen in i kyrkan och en församling gått via musik och körsång. Det är barnkörledarna själva goda exempel på, och som för många är vägen sällan spikrak.

Emil jobbar sedan i höstas med två barnkörer i Otterstad och Annette just nu med barnkörer på Kyrkans gård-Lockörn. Annette sjöng i barnkör som liten, något Emil inte gjort.

– Men vi sjöng mycket hemma, särskilt med mamma, minns han.

Körsång blev det först på gymnasiet, på musik- och estetprogrammet i Klippan i Skåne. I musikskolan lärde sig Emil spela piano och marimba och senare utbildade han sig till musikhögskolan i Göteborg och fick jobb i Lidköping 2015.

Kombinerar arbete och studier

I samband med coronapandemin växte tankar fram på att jobba i kyrkan. Han hade provat på det lite under vikariat i Lidköping och Fal-

Emil Persson och Annette Jacobsson

köping. Just nu kombinerar han arbete och studier.

– Sedan två år pluggar jag till kyrkomusiker på folkhögskolan i Hjo. Kyrkan känns som en trygghet och bra plats för mig, säger han.

Inga planer på jobb i kyrkan

Kollegan Annette började spela piano i sexårsåldern och via några kamrater kom hon med i barnkören hemma i Örslösa. I tonåren engagerade hon sig i den scoutverksamhet som hette Ansgars och i Kyrkans Ungdom.

– Jag hade inga planer på jobb i kyrkan då, utan var inställd på att satsa på det klassiska pianospel som jag lagt ner mycket av min fritid på. Men så deltog jag i en orgelkurs i

Vara under några sommarlov, vilket så småningom ledde till att jag började på den då två-åriga kantorslinjen på Hjo folkhögskola, säger Annette.

Första jobbet som kyrkomusiker blev i Lidköpings

Annette dirigerar barnköerna och Ungdomskören under Musik i vinterkväll i Otterstads kyrka i december 2023.

församling där hon arbetade i 14 år, innan hon 2006 bytte till Sunnersbergs församling.

De båda barnkörledarna pratar om barnkörens fosterande sida. Att sjunga framför spegeln hemma är en sak, att sjunga tillsammans med andra något annat.

– Det handlar om att komma in i ett sammanhang, att känna samhörighet och fungera socialt med andra, menar Emil. Vi jobbar en del med att också lära oss lyssna på och lyssna in varandra.

Föräldrarnas stöd

Men en ledare måste också se varje individ och kontakten med föräldrarna är viktig.

– Det är ju oftast de som tagit initiativet till att barnet börjat i kören. Deras stöd är jätteviktigt för att det ska bli bra och att barnen också kommer när vi ska vara med i gudstjänsten till exempel, menar Emil.

Uthållighet är en annan viktig aspekt i en tid när vi är vana vid omedelbara belöningar.

– Visst kan det vara lite svårt med koncentrationen ibland när de är trötta efter skolan, men att få det att låta bra i en kör kräver tid och övning, säger Annette.

Många musikstilar

En barnkörledare behöver förstås ha god kunskap om hur barns röster fungerar. Poplåtarna som de lyssnar till och härmar sjungs i ett röstläge för vuxna.

– Vi vill ge dem rätt förutsättningar att sjunga i sitt eget röstläge och samtidigt få dem att upptäcka att man kan sjunga i olika röstlägen och att musikstilarna är många, säger Emil.

Annette och Emil ser barnkören som oerhört viktig för kyrkans framtid. Finns inga

Barnkörsångarna har repeterat och väntar på att Musik i vinterkväll ska börja. Emil håller koncentrationen uppe med en rörelselek där de härmar honom.

barnkörer, blir det inga vuxenkörer heller.

– Sång och musik är viktiga delar i en församlings liv och för många, som för oss själva, också en väg in i kyrkan, säger de.

Annette som varit körledare mycket länge än Emil, ser inte så sällan att ungdomar som sjunger i olika sammanhang, inte bara i kyrkan, har hon mött som små körbarn.

– Och ibland möter jag föräldrar till nuvarande barnkörsångare, som tidigare varit ”mina” körbarn och nu vill ge detta vidare. Det är ju frön jag sått som faktiskt tagit sig, konstaterar Annette. ■

Församlingens körer för barn & unga

PÅ KYRKANS GÅRD-LOCKÖRN

Lillkören (födda 2018-19) tisd. 16.30-17.00

Glädjespridarna (åk fsk-2) tisd. 17.15-18.00

Cantando (åk 3-6) tisd. 14.30-16.00

Ungdomskören (åk 7 & uppåt) torsd. 16.00-17.00

Ledare är Annette Jacobsson

I OTTERSTADS FÖRSAMLINGSHEM

Lillkören (födda 2018-19) månd. 12.30-13.00

Sångfåglarna (åk fsk-3) månd. 13.30-14.15

Ledare är Emil Persson

Kontaktuppgifter, se sidan 26 i Kyrkobladet

Här är församlingens körer för unga och vuxna

”Jag slappnar av och kan vara mig själv”, säger en av tjejerna i Ungdomskören på frågan om varför hon är med.

De andra säger: ”det är kul att sjunga, man mår bra av det, jag får tänka på annat, vi skrattar mycket, kul att vara med kompisar, man får sjunga roliga, fina låtar, jag älskar vår gemenskap.”

Kören hälsar alla som går i sjuan och uppåt välkomna. I höstas lussade de för äldre i församlingen. Just nu övar man inför Earth Hour-dagen i mars.

Ungdomskören startade i höstas. Så gott som alla har sjungit i kör på Kyrkans gård-Lockörn för Annette Jacobsson tidigare.

– Det är viktigt att vi kan erbjuda en fortsättning, säger körledaren Annette.

Efter övningen stannar de oftast kvar på ”Torsdax”, en mötesplats för ungdomar. ■

UNGDOMSKÖREN
TORSDAGAR 16.00

VÅGA-SJUNGAKÖREN
TISDAGAR OJÄMNA VECKOR 18.30

”Va bra att du kom”, är en av de sånger som Våga-sjungakören sjunger varje gång. Att ”sjunga upp” i starten betyder att man sjunger några enkla sånger som gör att stämbanden och kroppen värms upp.

AnnaCarin Johansson har lett kören sedan 2016 och namnet Våga-sjungakören kom till 2005. Föregångaren hette Diamanterna.

– Det här är en kör också för den som kan-

Kom med och sjung, du också!

Det finns plats för fler!

Kontaktuppgifter till musikerna finns på sid 26.

ske tvivlar på sin sångröst. Det som är roligt är att många upptäcker att de visst kan och

vågar sjunga. För det är sångglädjen som är viktigast, säger hon, något körmedlemmen Peter Lundin håller med om.

– Det var min fru som drog med mig för åtta år sedan. Det är ren glädje på svenska, säger han, och understryker att den sociala samvaron är lika viktig som själva sången. ■

IN CHORUS
ONSDAGAR 19.00

Körens namn, In Chorus, kan översättas ”i kör”. En kör är ju helt enkelt en sångensemble med flera röster och stämmor.

Ordet kör kommer från franskans ”chœur” men hör också ihop med ordet kor, platsen längst fram i kyrkan, där körsångarna ofta är placerade när de sjunger.

En av föregångarna var Rackeby-Skalunda kyrkokör som leddes av skolkantorn Otto Andersson i hela femtio år från 1930.

”Körsång är en mix av glädje och gemenskap.”

Den andra föregångarens startår var 1961, kören hette Gössslunda kyrkokör och dess första ledare var kantorn Stig Wahlberg. Från 1980 leddes båda kyrkokörerna av Solveig Johansson och sju år senare lades

de ihop till en. 1998 blev namnet In Chorus.

Året innan namnbytet tog AnnaCarin Johansson över ledarskapet.

Antalet sångare har pendlat under åren, ibland uppåt 40. Just nu är de 8.

– Körsång är en mix av glädje och gemenskap, säger Gerd Lindblom Collin, sångare i In Chorus. ■

KYRKOKÖREN
TISDAGAR 18.00

Kyrkokören träffas i församlingshemmet i Otterstad, men självklart måste man inte bo på ön för att vara med i kören.

Ledare för kören är sedan 1986 Carl-Magnus Malmesved. Kören medverkar i några återkommande tillfällen

under året, bl a vid valborgsfirandet, ottan vid Senäte kyrkplats på Kristi himmelsfärds dag, i samband med Musik i vinterkväll, och under julen. Ett vårcafé med sång och fika

hör också till traditionerna.

När kören startades är oklart, men den har fångats på ett svart-vitt foto från början av 1900-talet, så en bra bit över hundra år är den i alla fall. Läraren och kantorn Johannes Lindström kan ha varit initiativtagaren.

– Jag är med i kyrkokören för att det är så trevligt och roligt. Men också för att det är väldigt skönt att för en stund helt koppla bort tankar på jobb, familj eller saker som tynger en. Att slappna av och göra något annat och koncentrera sig helt på en enda sak gör gott, säger Sara Roland, en av sångarna. ■

Glädje är något centralt när det gäller gospel. Det engelska ordet gospel betyder evangelium, som i sin tur betyder glädjebudskap.

Och körens namn, Con Brio som är latin, betyder "med glädje". Gospelmusiken har sitt ursprung i USA, bland de afrikaner som skeppades dit som slavar under 1700-talet. De vita slavägarna räknade inte med att det kristna budskapet om en bättre värld och ett evigt

Ny psalmbok på gång

Orsakerna till att en psalmbok behöver revideras är flera. Språket och samhället förändras, dessutom skrivs nya psalmer. I en psalmbok finns alltid psalmer från olika tider sida vid sida. Men att ta fram en ny psalmbok tar tid. Den nya kan dröja så länge som till 2030.

Kyrkans sångbok, psalmboken, har en historia på över tretusen år. Den är en kombination av sångsamling, bönbok, andaktshjälp, lärobok och kulturdokument och har många gånger varit mer spridd och älskad än självas-te Bibeln, åtminstone i Sverige.

Den nya blir den femte officiella. Den första kom 1695, därefter 1819, 1937 och 1986.

Ett första steg mot en ny psalmbok har varit att ta in förslag på nya psalmer. Över 9 000 bidrag har skickats in från textförfattare och tonsättare. Nyligen började det omfattan-

liv skulle ge afrikanerna hopp och mod. Med de kristna texterna och afrikanska rytmerna uttrycktes glädje, men också smärta.

Någon gång per år brukar Con Brio eller delar av kören åka på en gospelhelg med solister och musiker, och rätt ofta också med gäster i form av gospelprofiler från USA. Första helgen i februari var det en sådan dag i Växjö.

– Att få träffa likasinnade och sjunga många tillsammans är så häftigt. Det är verkligen underbart med gospel. Jag fylls med ny kraft och det renar kroppen. Jag blir Ylva 2.0. Vi har jättekul ihop i kören och skrattar mycket, säger soprenen Ylva Kjellén, i Brio. ■

de arbetet med att gå igenom förslagen. Det har också gått att skicka in önskemål på redan kända sånger som kan ingå i psalmboken.

Fyra urvalsgrupper granskar nu de inkomna bidragen. Från Skara stift deltar Henrik Törnqvist, kyrkoherde i Trollhättan och Isak Mellgren musikstuderande från Tidaholm. Hundra psalmer ska sällas fram och det är sedan kyrkostyrelsen som beslutar vilka som ska provsjungas i församlingarna.

Den svenska psalmboken från 1986 har i dag omkring 800 psalmer. Tanken är att den ska revideras, men först måste man se över juridiska och ekonomiska förutsättningar för en sådan revision. ■

Foto: Kristin Lidell/Ikon

En av de största folkrörelserna

Körsång är en av de största folkrörelserna i Sverige. Bara i Svenska kyrkan finns 5 000 körer med nästan 90 000 sångare.

I Svenska kyrkan finns körer på alla nivåer – för dig som har erfarenhet sedan tidigare och för dig som mest sjunger hemma. Du får utveckla din sångröst, uppträda och är en viktig del i församlingens gudstjänstliv och den gemenskap som det innebär att sjunga i kör. Du får också sjunga i byggnader med den mäktigaste akustiken.

Svenska kyrkan är också Sveriges största arrangör av musikevenemang och bidrar till ett levande kulturliv.

En hel del forskning visar på hur gott det gör att sjunga i kör. Läs mer nedan. ■

Åtta goda anledningar att sjunga i kör

■ Ökat välbefinnande

Produktionen av "må bra"-hormonet oxytocin ökar och ger känslor av lugn och välbefinnande. Även endorfinnivåerna i kroppen rusar i höjden när vi sjunger.

■ Ett starkare skelett

En ökad testosteronhalt påverkar cellernas återuppbyggnad och skelettet positivt.

■ Lägre risk för blodpropp

Fibrinogenhalten i blodet minskar och ger bland annat minskad risk för blodpropp.

■ Immunförsvaret påverkas positivt

Det visar en tysk studie där man har mätt immunoglobulinhalten hos körsångare.

Största gruppen av ideella

Körsångarna utgör den allra största gruppen av ideella som aktivt deltar i Svenska kyrkans verksamhet.

Sveriges Kyrkosångsförbund är Sveriges största körförbund för barn, unga och vuxna och med över 70 000 medlemmar. Förbundet är därmed landets i särklass största körorganisation sett till antalet körsångare.

Av medlemmarna är cirka 25 000 barn och ungdomar. Inom förbundet finns också 22 delförbund, som t ex Kyrkosångsförbundet i Skara stift. Det regionala förbundet samlar 190 körer med drygt 3 500 anslutna sångare.

Sveriges Kyrkosångsförbund är en självständig organisation inom Svenska kyrkan som har som huvuduppgift att stödja kyrkans körer – körsångarna och körledarna. Det gör man bl a genom riksomfattande körfester, kurser och tidningen Kyrkokörjournalen.

Sveriges Kyrkosångsförbunds största intäkt är sedan flera år 1,5 rikskollekt i Svenska kyrkan. Förbundet får även stöd från Kulturrådet. ■

■ Sång ger motion

Tarmar, bröstorgän och mellangärde får träning när vi sjunger. Även lungor och hjärta får motion.

■ Känslor får utlopp

Känslor som annars ligger och trycker inom oss får komma ut.

■ Ökad energi

Psyket påverkas så att du känner dig stark, glad och full av energi.

■ Åldrandet skjuts upp

Körsång hjälper till i läkningsprocesser och gör att kroppen tål mer. Allmänhälsan stärks.

(ur artikel i tidningen Land, 3/4 2017. Källor: Forskning & Framsteg, Björn Vickhoff, forskare vid Sahlgrenska akademien i Göteborg, Christina Grape Viding, doktorand i folkhälsa vid Uppsala universitet, Svenska Körförbundet.)

Det är inte kört och det är det som är poängen!

Biskop Åkes tionde och sista brev till församlingarna i stiftet

Genom våra val och handlingar påverkar vi både oss själva och vår omgivning. Ett sätt att tänka på handling är att göra det i relation till lärjungaskap. Att vara lärjunge är ett annat ord för att följa Jesus. Biskop Åke har skrivit ett brev om lärjungaskap och handling. Det är hans tionde brev och blir också hans sista som biskop i Skara stift.

Lärjungaskap handlar om att leva ett kristet liv och i det finns flera olika delar, menar biskop Åke. Därför har han valt att belysa lärjungaskapet ur tre perspektiv – tillit, bön och handling – och under tre års tid har lärjungaskap varit ett tema i hans brev.

– Lärjungaskapet rymmer viktiga grundstenar där tilliten till Gud är en sådan och bön och handling är andra. Men naturligtvis ryms så mycket mer. I kyrkan sammanfattar vi det gemensamma uppdraget som lärjungar med orden gudstjänst, under-

visning, diakoni och mission, säger biskop Åke.

Att vara en lärjunge är ett annat ord för att följa Jesus och det är inte alltid enkelt, menar biskop Åke och redan de första lärjungarna anade det.

– De förstod inte alltid vad Jesus menade, vad han ville och varför han gjorde som han gjorde. Först efter uppståndelsen började de se klarare på vad det innebar att följa Mästaren.

Det sista brevet om lärjungaskap vill inspirera till handling.

– Att vara kristen är att vara med och bygga ett gott samhälle och också se sig själv och alla andra utifrån de fyra grundläggande relationerna – till Gud, till skapelsen, till våra medmänniskor och till oss själva, säger biskop Åke.

– Relationer sätter in oss som kristna i ett livsuppdrag som handlar om

att vara med och hela vår trasiga värld och där varje människa bokstavligen talat är livsviktig, fortsätter han.

Brevet finns både digitalt och tryckt.

– Jag hoppas att det kommer att spridas, läsas och kanske studeras av grupper i församlingen. Det är spännande att få läsa och samtala tillsammans. Det vill jag uppmuntra till. Det finns några frågor i slutet av brevet. De kan en reflektera över både hemma och tillsammans med andra. Jag hoppas att detta brev ska vara till välsignelse. ■

”Att vara kristen är att vara med och bygga ett gott samhälle”

Brevet om lärjungaskap och handling kom ut första advent och delades ut i kyrkorna den söndagen. Brevet finns att ta del av både tryckt och digitalt.

Du kan ladda ner det från Skara stifts webbplats eller hämta det på församlingens expedition på Kyrkans gård- Lockörn.

Biskop Åke lägger ner staven i september

Åke Bonnier har varit biskop i Skara sedan 2012 och i september lägger han ner staven för att gå i pension. Det var inte självklart att vägen för honom skulle leda till biskopsgården i Skara, eller ens till prästyrket.

I tolv år har han och hans fru Kristina bott i Skara och han har blivit som han själv säger – konverterad västgöte. Framåt sommaren går flytten från biskopsgården i Skara till Stockholm. I biskopsgården finns flera platsbyggda bokhyllor som är fyllda med böcker från golv till tak. Villan på Lidingö rymmer även den välfyllda bokhyllor och det kommer bli en utmaning att husera alla böcker framöver för den bokälskande biskopen.

Åke Bonnier föddes 1957 i Stockholm. Hans far var jude och hans mor bekände sig inte som kristen, ändå lät de döpa Åke Bonnier och dopet har följt honom genom hela livet. Tidigt i livet blev han introducerad i konstens och litteraturens värld och det har blivit viktiga delar i fornamdet av hans identitet. Samtalet om tron var inte i vardagen närvarande hemma hos familjen, men det fanns viktiga tillfällen då det fanns utrymme för stilla eftertanke.

Livsviktig konfirmandtid

Ett sådan tillfälle var varje julafton då Åkes mor, Elisabeth, läste högt för sin son berättelser från Selma Lagerlöf, Astrid Lindgren och även från profeten Jesaja i Bibeln. Den högläsning minns Åke med värme och tacksamhet som stunder som varit med och format honom.

– Med all sannolikhet har det påverkat mig

Åke Bonnier är Skara stifts 83:e biskop. (Foto: Carla Karlsson)

och hjälpt mig att se att det lilla barnet som föddes för dryga 2000 år sedan är så speciellt och betydelsefullt.

Den framtida ordföranden i Svenska Bibelsällskapet hade från början ingen större förkärlek till Bibeln. Han tyckte att den var tråkig att läsa och upplevde inte alls att orden talade till honom. Men under konfirmandtiden upptäckte han att Bibeln kunde säga honom mycket och att bönen språk var något han ville använda mer.

– Min konfirmandtid var livsviktig – inte för den teoretiska kunskapsinhämtningens skull men för att inleda en relation som skulle bli livsförändrande.

Efter engagemang i Kyrkans Ungdom kom Åke fram till att han ville arbeta inom Svenska kyrkan. Han hade en längtan att arbeta med ungdomar, men i ett samtal med en kompis en kväll fick han frågan om han inte skulle bli präst istället. Tanken hade tidigare inte slagit honom, men nu när den formulerats i ord av hans vän blev allt självklart och han kunde inte släppa den tanken, som sedan skulle komma att bli hans kallelse.

1979 började han läsa teologi vid Uppsala universitet och 1981 gifte han sig med Kris-

tina, som han har två barn med – Anna och Elin. Efter att han prästvigdes 1984 har han tjänstgjort mestadels i Lidingö församling, både som komminister och kyrkoherde. 2006 blev han domprost i Stockholm innan han 2012 valdes till biskop i Skara stift.

Aldrig haft så roligt

Uppdraget som biskop tar mycket tid i anspråk och i kalendern finns få lediga dagar.

– Jag brukar säga att jag aldrig har jobbat så mycket som nu, men jag har heller aldrig haft så roligt i mitt arbete som nu.

När de lediga dagarna väl kommer spenderar han helst den tiden tillsammans med sin närmaste familj och sina vänner.

Tillsammans i Skara stift, i ord och handling, tala tydligt om Jesus är Skara stifts vision som kommit till under tiden som Åke Bonnier varit biskop. Tillsammansskapet har varit och är en viktig del i hur han ser på arbetet med att bygga kyrka och församling.

– Vi stöttar varandra i stiftet och där vi vandrar vägen vidare tillsammans för att än mer kunna tala tydligt om Jesus i ord och handling.

Tillsammanstänket handlar också om att bygga relationer både inom och utanför kyr-

Många gäster har Åke och Kristina Bonnier fått ta emot under de tolv åren i biskopsgården i Skara. (Foto: Jan Andersson)

kan. I de mötena betonar han vikten av att mötas i ögonhöjd i respekt för den andre.

Intresset för Bibeln tar sig också uttryck genom att han sedan sju år tillbaka är ordförande för Svenska Bibelsällskapet. Som biskop vill han även verka för att bygga interreligiösa relationer och han dras gärna till sammanhang där religionsdialog förs.

”Gud är generös”

Med orden ”Gud är inte religiös, Gud är generös” har han velat sätta fokus på det som kristna har gemensamt med muslimer och judar – snarare än det som skiljer. Ett förhållningssätt som han har nära till hands och som hjälper honom att, trots oroliga tider, hålla fast vid och förmedla det livsviktiga hoppet. ■

Text: Josefin Roos, Skara stift

Under våren väljs ny biskop i Skara stift

Det är kyrkoordningen, Svenska kyrkans regelverk, som reglerar hur ett biskopsvalet ska gå till och det är stiftsstyrelsen som genomför biskopsvalet.

Vid nomineringsvalet i januari röstades sex kandidater fram. Vid en hearing 6 mars kommer dessa att presenteras och frågas ut. För ingen av dem hälften av rösterna vid valet 20 mars, hålls en andra valomgång 3 april.

Röstberättigade är präster och diakoner, stiftsstyrelsens och domkapitlets ledamöter samt elektorer som väljs av kyrkofullmäktige

i församlingar och pastorat. Församlingens elektorer vid nomineringsvalet var Inger Leckström, Sara Roland, Kenneth Svensson och Anders Wellner.

Den nya biskopen vigs till sitt uppdrag söndag 22 september i Uppsala och tas emot i Skara domkyrka lördag 28 september.

Biskopen är stiftets främsta andliga ledare, stödjer och leder samt utövar tillsyn över stiftets diakoner och präster. Biskopen är också ordförande i stiftsstyrelse och domkapitel samt viger diakoner och präster. ■

Naturreservatet ska främja ekoturism. I blått syns Gert Adolfson, chef för egendomsavdelningen, Skara stift.

Nytt reservat ligger i Sunnersbergs församling

I höstas var ett avtal på plats gällande bildande av naturreservat på prästlönetillgångarnas fastighet Traneberg på Källandsö.

Avtalet har tecknats mellan Prästlönetillgångarna i Skara stift och staten och innebär ett ökat skydd och möjligheter att än mer utveckla friluftslivet i området. Redan nu finns vandringsleder, vindskydd och möjligheter till fiske. Att området får ett bättre skydd kommer inte inskränka på allemansrätten, som fortfarande kommer gälla i området.

– Genom bildandet av naturreservat kan allmänheten få ännu bättre tillgång till den fantastiska miljön i området, samtidigt som det också ger ett högre skydd för den värdefulla naturen, säger Gert Adolfson, stiftsjägmästare och chef för Prästlönetillgångarna i Skara stift.

– I Källands skärgårdar är denna fastighet som avtalet gäller 46% av den produktiva skogsmarken, vilket är mycket, säger Örjan Nilsson, naturvårdshandläggare på Länsstyrelsen Västra Götaland.

Det ligger i Prästlönetillgångarnas strategi att samverka med olika aktörer för att främja ekoturism.

– Vi vill vara med och skapa förutsättningar för att få människor att komma ut i naturen och verka för ekonomisk, social, ekologisk och andlig hållbarhet, säger Gert Adolfson. ■

Tre syskon döptes

Många som döps är bebisar, men det händer då och då att också större barn, ungdomar och vuxna döps.

I samband med att lillebror Tage skulle döpas 4 november förra året ville hans äldre sysstrar Vera och Nina också döpas.

Kyrkoherde Monica Göransson förättade flickornas dop klockan 13.00 och en timme senare fick lillebror ta emot dopet vid samma dopfont i Strö kyrka. ■

Par av samma kön kan gifta sig i alla församlingar

Svenska kyrkan ska vara en inkluderande kyrka, där hbtqi-personer ska känna sig trygga och välkomna. Kärlek och respekt är grundstenar i den kristna tron och därför jobbar kyrkan aktivt mot diskriminering och för inkludering.

För snart femton år sedan fattade kyrkomötet med bred majoritet, beslutet att par av samma kön kan gifta sig i Svenska kyrkan. 2022 var det 168 par som gjorde det.

Kyrkoherden har det lokala ansvaret för att de som vill ha en kyrklig vigsel kan få det.

– Par av samma kön kan gifta sig i alla församlingar i landet, säger Monica Göransson, kyrkoherde i Sunnerbergs församling.

Eftersom enskilda präster inte har vigselplikt kan de, och har alltid kunnat, avstå från vigslar av olika skäl.

– Men då det finns över 5 000 vigselbehöriga präster i Svenska kyrkan, finns det alltid präster som gärna viger par av samma kön, säger hon.

Svenska kyrkan har, liksom många andra kyrkor, en historia av att ha diskriminerat hbtqi-personer.

– Kyrkans hållning är att inte döma eller

Hbtqi är ett paraplybegrepp för homosexuella, bisexuella, transpersoner, personer med queera uttryck och identiteter och intersexpersoner.

Homosexuell och **bisexuell** handlar om sexuell läggning.

Trans handlar om könsidentitet och hur man uttrycker sitt kön.

Queer i förkortningen "hbtqi" handlar om queer som identitet. Det innebär att på något sätt bryta mot normer kring kön, sexualitet och/eller relationer.

Intersexvariationer är ett medfött tillstånd i vilket könskromosomerna, könskörtlarna eller könsorganens utveckling är atypisk.

(Källa: www.rfsl.se)

särbehandla människor utifrån sexuell läggning eller könsidentitet.

Bibeln säger inte mycket om homosexualitet i den bemärkelsen som homosexualitet förekommer i vårt samhälle idag.

– För mig är kärleksbudskapet i bibeln centralt och jag läser den i ljuset av det. Vi måste mötas med respekt och lyssna till varandras erfarenheter av liv och kärlek, säger Monica Göransson. ■

1974 På uppdrag av biskopsmötet publiceras boken "De homosexuella och kyrkan".

2009 Kyrkomötet beslutar att äktenskapet kan omfatta alla par och arbetar fram en vigselordning för par av samma kön.

2010 Kyrkomötet beslutar att uppmuntra stiftens att anordna utbildning i hbt-frågor (homo- och bisexuella samt transpersoner).

2012 Försöksordningarna i förslaget till ny kyrkohandbok innehåller en enda ordning för vigsel.

2019 Svenska kyrkans första transhearing genomförs. Genom att lyssna till transpersoner, experter och queerteologer fördjupas kunskapen om könsöverskridande uttryck, könsidentitet och könsdysfori. Detta för att bättre kunna förstå och skapa utrymme för transpersoners behov, rättigheter och bidrag i Svenska kyrkan – och i samhället i stort.

Dela lika och rädda liv!

Act Svenska kyrkans fasteaktion handlar om allas rätt till mat

Ett exempel på problem med matförsörjning är situationen i södra Sydsudan. En kedjereaktion av våldsamma konflikter, torrperioder och isolering har gjort livet ofattbart svårt för bönderna där.

Augustine Lokonyen Pat vet vilka utmaningarna är. Dagligen kämpar han för människors rätt att få äta sig mätta.

Budi County, i södra Sydsudan, har under lång tid plågats av våld och konflikter. Detta har gjort att många jordbrukare är rädda för att överhuvudtaget vandra i väg till sina jordbruksmarker. Augustine Lokonyen Pat jobbar för Act Svenska kyrkans lokala sydsudanesiska partnerorganisation Community Development Support Services, CDSS.

– Min roll är att säkerställa att jordbrukare här omkring har rätt förutsättningar för att kunna producera mat på ett hållbart sätt. Jag reser runt i området och utbildar dem i nya odlingstekniker och miljömedvetenhet, berättar han.

Öka odlingarnas motståndskraft

Augustine, som är 56 år gammal, har arbetat på CDSS sedan Sydsudan blev ett självständigt land 2011. Men även innan dess, när området härjades av ett regelrätt inbördeskrig, jobbade han för olika hjälporganisationer, helt ideellt utan betalning. Allt för att stötta människor i utsatthet.

Augustine försöker sprida kunskap för att öka odlingarnas motståndskraft men traditioner och vanor är inte så lätta att ändra på. Men organisationen CDSS har hittat en lösning som fungerar. På ett stycke mark uppe i bergen driver de ett eget jordbruk där de själva odlar sådant som inte odlats i trakten tidigare. Det handlar exempelvis om särskilda typer av kål, vitlök, potatis och olika frukter.

Ge en gåva till Fasteaktionen!
På Kyrkbladets baksida hittar du swishnummer och qr-kod!

Även gröna matbananer, som är en vanlig basföda i flera andra närliggande länder men som inte odlats just här, växer nu på CDSS mark.

– Lokala bönder får komma hit och hämta plantor gratis för att kunna skapa nya odlingar på sina egna marker. Här demonstrerar vi även nya metoder och tekniker för odling. Att människor med egna ögon kan se vad som fungerar har gett resultat, säger Augustine.

Ett annat problem är grusvägar i dåligt skick som försvårar transporter av mat. Att gå långa sträckor kan vara livsfarligt – Sydsudan är det land i världen som har flest dokumenterade attacker mot hjälparbetare.

Act Svenska kyrkans arbete handlar om att nå en positiv, långsiktig och hållbar förändring. Det kan bara ske genom samarbete och därför är samarbetet med lokala partners kärnan i arbetssättet. Utgångspunkten är att aldrig sluta tro på, och alltid stå upp för, människors kapacitet och rätt att utveckla och påverka sina liv och samhällen. ■

"Vart är vi på väg?"

Livet
med Gud

Kyrkan är en del av samhället i staten Sverige. Och precis som alla andra får kyrkan förhålla sig till de lagar, normer och regler som den svenska staten bestämmer. Och samtidigt som vi kan vara glada över att vi har religionsfrihet i vårt land, så kan vi också lägga märke till vissa tendenser i statens agerande där andra värderingar och idéer får ett starkare skydd än den praktiserande tron får.

Yttrandefrihet

Jag tänker framförallt på två exempel - där det första är de tillfällen då myndigheterna i Sverige gett tillstånd till att offentligt elda upp Koranen. Staten inte bara tillåter denna kränkning utan ger den också sitt (polis)skydd. Man kan se det som att lagen om yttrandefrihet har blivit till något närmast heligt i den sekulära staten Sverige.

Konsumtion

Det andra exemplet hämtar jag från pandemiåren (om ni minns?), då kom det olika former av restriktioner; bland annat hur många man fick vara på olika platser. Det man

kan konstatera så här i efterhand är att det alltid var hårdare restriktioner för kyrkor än för affärer, jag minns till exempel när vi fick vara åtta i kyrkan och samtidigt fick man vara 40 i en lika stor affär.

Gud

Ovanstående exempel belyser att staten Sverige premierar min rätt att yttra mig och min rätt att konsumera, framför kollektivets religionsutövning. Förutom att man kan fundera över vilka värderingar detta skapar, så kan man också undra vad detta osynliggörande av det gemensamma trosutövandet gör med oss som kyrka och med vår självbild.

En förhoppning kan vara att när vi inser att vi inte kan förlita oss på att staten Sverige "håller oss under armarna" - så blir det i slutändan tydligare varför kyrkan finns och vad som är kyrkans ursprung och grundläggande kallelse. Denna insikt skulle i bästa fall kunna leda till en större frihet, grundad i ett medvetet beroende av Gud vår Skapare och Himmelske Fader.

Låt oss möta framtiden med öppna ögon i förtröstan på Gud, och tillsammans med den heliga Birgitta får vi be: Herre, visa oss din väg och gör oss villiga att vandra den.

*Gud välsigne dig!
Richard Burén,
präst i församlingen*

"Herre,
visa oss din väg
och gör oss villiga
att vandra den."

NYFIKEN PÅ

Bengt Carlsson Wester

Bengt Carlsson Wester är född och uppvuxen på gården Hög nära Sunnersbergs kyrka. Här har slakten bott i många generationer.
- Vi har hittat rötter långt ner i 1700-talet, säger Bengt, som nu driver gården med ekologisk mjölkproduktion tillsammans med sin fru och sin bror.

På 1700-talet var Hög en by med fem gårdar, en mycket fattig sådan. Marken var obrukbar innan man på 1800-talet fick stålplogar och hade ardennerhästar.

- Nu är det ju öppet här och stora åkerarealer med mycket värdefull jordbruksmark, konstaterar Bengt, som också producerar ekologisk kallpressad rapsolja.

När han gick på högstadiet var det populärt med jordsbruksutbildningar och inte helt lätt att komma in. Att bli elektriker var ett gott alternativ, men det blev ändå utbildning på Sötåsens lantbruksskola till sist.

- Jag var nionde reserv, så det var verkligen på håret att jag kom in.

Han tog över familjens jordbruk 1983 och drev det tillsammans med mor, far och bror på i stort sett samma sätt som tidigare. De stora förändringarna kom i slutet av 1990-talet.

- Då gick vi över till ekologiskt jordbruk och till lösdrift för korna. Nu driver jag och min bror gården tillsammans med en f-skattare och en anställd.

En stor del av ett jordbruk idag är administration och arbete vid datorn.

- Planeringen av arbetet gör jag på datorn och i ladugården är mjölkning och utfodring av djuren datoriserat, berättar Bengt.

På Hög finns hundra kor och lika många

INTRESSEN?

Mitt jobb med lantbruket och att åka motorcykel med Tolsjö Riders.

FAVORITPSALMER?

Tryggare kan ingen vara, Stilla natt och Den blomstertid nu kommer.

VAD GÖR DIG GLAD?

Människor med engagemang för miljön.

VAD GÖR DIG UPPRÖRD?

Putin och andra som struntar i mänskliga rättigheter.

VAD GÖR DIG LUGN?

Att vara hos kossorna i ladugården, när de är friska och det är lugnt där.

ungdjur. Under sommaren är djuren ännu fler, cirka 240 vid installningen på hösten.

Den nyaste satsningen är en biogasanläggning som omvandlar gödsel till el och värme som motsvarar en större del av gårdens förbrukning.

Bengt har förtroendeuppdrag i kyrkoråd, kyrkofullmäktige och i församlingens miljögrupp. Uppdragen är också något han "ärvt".

- Ja, både pappa och farfar var engagerade i kyrkan och jag tycker det är väldigt intressant att få vara med och styra.

För några år sedan tog han upp idén att spara ängsmark på kyrkogårdarna för att bidra till den biologiska mångfalden.

- Det är jag stolt över att vi fick till. Vi har ju turen att ha en god ekonomi i församlingen. Det är förstås roligt att inte behöva skära i budget och verksamhet, utan få vara med och bygga vidare. ■

Nu är det snart vår på kyrkogårdarna

Nu är det dags för en ny växtsäsong på våra kyrkogårdar. I mitten av mars planerar vi att vårstäda. Granris och vinterdekorationer kommer i år att plockas bort från samtliga gravar på kyrkogårdarna.

Om ni har möjlighet kom gärna och hämta gravlyktor och andra dekorationer ni vill spara innan vi vårstädar.

Vattnet på kyrkogårdarna sätts på så fort vädret tillåter.

Första veckan i april kommer vi att plantera penséer på alla skötselgravar. På vissa av våra skötselgravar kommer vi att spruta med Tricko (ullfett) för att hindra rådjuren från att äta upp de goda penséerna.

Efter våren kommer sommaren snart och i början av juni planerar vi att plantera sommarblommor på skötselgravarna.

Viss reservation görs för att vädret kan komma att ändra vår tidsplan för vårstäddning och planteringar.

Vi hälsar er välkomna att besöka kyrkogårdarna./Vaktmästarna

Behöver du hjälp med skötseln av en grav?

Köpa gravskötsel

Det är gravrättsinnehavarens skyldighet att hålla gravplatsen i "ordnat och värdigt skick".

Antingen sköter man detta själv eller så kan tjänsten köpas av kyrkogårdsförvaltningen. Gravskötselavtalet innehåller:

- Vårstädning med ny jord i rabatt, plantering av blommor två gånger om året samt vattning, ogrärensning och putsning av blommor i gravrabatt.
- "Tvätt" av gravsten (med A-fri) så att alger och mossa inte fastnar på stenen.
- På hösten läggs granris och vintersmyckning ut.

Gravskötsel kan erbjudas för antingen tre eller fem år i taget. Kostnaden för 2024 är 4 020 kronor respektive 6 580 kronor.

Kremering och gravsättning

Kremering eller gravsättning av en avliden person ska ske inom en månad från dödsfallet.

Efter en kremering ska urnsättning ske inom ett år.

Det behövs ett intyg från Skatteverket för kremering/gravsättning för att begravningen ska kunna genomföras. Det intyget beställer begravningsbyrån.

Vikarierande kyrkogårdschef Stina Tibell,
0708-20 38 87, stina.tibell@svenskakyrkan.se

SOPPLUNCH I OTTERSTAD

Vårens soppluncher startade i januari. Kommande tillfällen är **6 mars** och **20 mars**.

Anmälan senast måndagen före respektive tillfälle till Monica Gustafsson, 0702-77 42 61.

CAFÉ LOCKÖRN

Vissa onsdagar är du välkommen till Café Lockörn på Kyrkans gård-Lockörn. Starten gick i slutet av januari och kommande träffar blir: **13 mars** (med Marita Bengtsson), **10 april** (med Raymond Andersson), **8 maj** ("Working

9 to 5 i Svenska kyrkans tjänst"), **22 maj** ("Lite av varje"), **29 maj** ("Vårresa"). **12 och 19 juni** blir det Sommarträff.

Tiden är 14.00-15.30 och ansvarig är diakon Ingrid Åberg.

ANTONIOSGÅRDEN 10 ÅR

Lördag 1 juni firar Antoniosgården på Källandsö 10 år. Jubileet börjar med mässa 10.00, därefter bjuds det på en jubileumsbrunch. Biskop Åke Bonnier medverkar.

Alla är välkomna och ingen anmälan behövs. Mer info på www.antoniosgarden.se

EARTH HOUR-LÖRDAG 23 MARS 2024

Ska vi vända klimatkrisen och den snabba förlusten av djur och natur måste alla ågöra tillsammans! Earth Hour 23 mars är en global klimatmanifestation som Världsnaturfonden står bakom. Förra året deltog en miljard människor världen över!

I uppstarten för dagen på Kyrkans gård-Lockörn 13.00 har du möjlighet att lyssna till Skara stifts klimatstrateg Sandra Wilsson.

Sedan förflyttar vi oss till Kyrkskolan, Sunnersberg. Den som vill går en Skapelsevandring dit under ledning av Johan Andin. På eftermiddagen (från 15.00) blir det bland annat bakluckeloppis, vernissage med barnens klimat-målningar, föredrag och samtal med författaren och fredsaktivisten Annika Spalde och Annelie Anderberg, verksamhetsutvecklare hållbarhet på studieförbundet Bilda. Moderator är Matilda Andin även hon från Bilda. Mellan 17.00 och 18.00 har barnen aktiviteter på övervåningen.

19.30 blir det gudstjänst med möjlighet till dopförnyelse och drop-in-dop. Earth hour-vakan i kyrkan med levande ljus och musik börjar 20.30.

Under eftermiddagen/kvällen serveras fika

(fr 15.00) och soppa (18.30, föranmälan). Det går bra att delta i delar av programmet. Mer info finns på hemsida och facebookside.

Drop-in-dop

19.30, Sunnersbergs kyrka

Under Earth Hour-dagen finns det på kvällen möjlighet till "drop-in-dop" i gudstjänsten som firas 19.30. Drop-in betyder att du inte behöver göra någon anmälan i förväg, men att du tar med legitimation och har ett kort samtal med prästen i kyrkan en kvart före.

Är du under 18 år behöver prästen ett personnummer och ett undertecknat samtycke från vårdnadshavare som inte är med vid dopet samt samtliga vårdnadshavares legitimation. Vill du veta mer, se hemsidan eller kontakta prästen Sophia, 0708-20 38 80.

Baklucke-loppis vid Kyrkskolan

Välkommen att återvinna, sälja och köpa grejer vid Earth Hour-lördagen **23 mars 15.00-17.00**, på parkeringen vid Kyrkskolan i Sunnersberg.

Ingen anmälan och du sköter betalning och allt annat kring din loppis på egen hand.

MED RESERVATION FÖR ÄNDRINGAR

RACKEBY KYRKA

Välkommen att fira gudstjänst!

3 MARS
TREDJE SÖNDAGEN I FASTAN

Kyrkans gård-Lockörn

10.00 Mässa med Söndax, miniorer, kören Glädjespridarna och Lillkören. Välkomnande av diakon Karin Berg. Monica Göransson.

Efter gudstjänsten: korv med bröd, info om fasteaktionen och tårta med anledning av Act Svenska kyrkans 150-årsjubileum

Kyrkskolan, Sunnersberg

18.00 Kvällsgudstjänst, Monica Göransson

Kollekt: Act Svenska kyrkan (fasteaktionen)

5 MARS - TISDAG

Kyrkans gård-Lockörn

19.30 Mässa i Taizéanda, Monica Göransson

10 MARS
MIDFASTOSÖNDAGEN

Kyrkans gård-Lockörn

10.00 Mässa, Richard Burén

Församlingshemmet, Otterstad

18.00 Kvällsmässa, Richard Burén

Kollekt: Act Svenska kyrkan (fasteaktionen)

17 MARS
JUNGFRU MARIE BEBÅDELEDAG

Kyrkans gård-Lockörn

10.00 Mässa
Sophia Sahrin Granevik

Kyrkskolan, Sunnersberg

18.00 Kvällsgudstjänst
Sophia Sahrin Granevik

Kollekt: Svenska Kyrkans Unga och Sveriges kyrkosångsförbund

19 MARS - TISDAG

Kyrkans gård-Lockörn

19.30 Mässa i Taizéanda, Richard Burén

23 MARS - LÖRDAG

Sunnersbergs kyrka

19.30 Gudstjänst med möjlighet till dop-förnyelse och drop-in-dop, Sophia Sahrin Granevik

20.30 Earth Hour-vaka med levande ljus och musik, Sophia Sahrin Granevik

Dagens händelser under Earth Hour-lördagen finns på sidan 21. Mer info finns också på hemsidan och facebooksidan.

PASSIONSANDAKTER I STILLA VECKAN

månd- onsd (25, 26, 27 mars)

18.00 S:ta Marie kapell

19.00 Kyrkans gård-Lockörn

24 MARS
PALMSÖNDAGEN

Kyrkans gård-Lockörn

10.00 Mässa, Richard Burén

Församlingshemmet, Otterstad

18.00 Kvällsgudstjänst, Richard Burén

Kollekt: Act Svenska kyrkan, avslut fasteaktionen

28 MARS
SKÄRTORSDAGEN

S:ta Marie kapell

18.00 Skärtorsdagsmässa
Sophia Sahrin Granevik

Kyrkans gård-Lockörn

19.00 Skärtorsdagsmässa, Richard Burén

Kollekt: Bukobahjälpen

29 MARS
LÅNGFREDAGEN

Kyrkans gård-Lockörn

10.00 Långfredagsgudstjänst
Richard Burén

S:ta Marie kapell

18.00 Långfredagsgudstjänst
Sophia Sahrin Granevik

Kollekt: Svenska kyrkan i utlandet

31 MARS
PÅSKDAGEN

Kyrkans gård-Lockörn

10.00 Påskdagsmässa
kören Cantando och Ungdomskören
Monica Göransson och Richard Burén

S:ta Marie kapell

18.00 Påskdagsgudstjänst

Monica Göransson och Sophia S Granevik

Kollekt: Svenska Kyrkans Unga i Skara stift

1 APRIL
ANNANDAG PÅSK

Otterstads kyrka

18.00 Ekumenisk mässa, Kyrkokören och Con Brio Gospel, Monica Göransson m fl

2 APRIL - TISDAG

Kyrkans gård-Lockörn

19.30 Mässa i Taizéanda, Richard Burén

7 APRIL
ANDRA SÖNDAGEN I PÅSKTIDEN

Kyrkans gård-Lockörn

10.00 Mässa med Söndax, juniorer och storminiorer, Glädjespridarna, M Göransson

Rackeby kyrka

18.00 Kvällsgudstjänst, Monica Göransson

Kollekt: Stiftelsen Flämslätt stifts- och kursgård

14 APRIL
TREDJE SÖNDAGEN I PÅSKTIDEN

Kyrkans gård-Lockörn

10.00 Mässa, Con Brio Gospel
Sophia Sahrin Granevik

Gösslunda kyrka

18.00 Kvällsmässa, Sophia Sahrin Granevik

Kollekt: Sveriges kristna råd

16 APRIL - TISDAG

Kyrkans gård-Lockörn

19.30 Mässa i Taizéanda, Richard Burén

21 APRIL
FJÄRDE SÖNDAGEN I PÅSKTIDEN

Kyrkans gård-Lockörn

10.00 Mässa, Richard Burén

Otterstads kyrka

18.00 Kvällsgudstjänst, Richard Burén

Kollekt: Bukobahjälpen

28 APRIL
FEMTE SÖNDAGEN I PÅSKTIDEN

Kyrkans gård-Lockörn

10.00 Mässa, Richard Burén

Strö kyrka

18.00 Musikgudstjänst, Conny Jonsson och C-M Malmesved, Richard Burén

Kollekt: EFS

30 APRIL - TISDAG
VALBORGSMÄSSOAFTON

Otterstads kyrka

20.00 Vårsånger vid elden utanför kyrkan, därefter andakt i kyrkan.

Kyrkokören och konfirmander, Sophia Sahrin Granevik och Richard Burén

Skalunda kyrka

20.30 Vårsånger vid Skalunda hög, därefter andakt i kyrkan
Kören In Chorus, Monica Göransson

5 MAJ
BÖNSÖNDAGEN

Kyrkans gård-Lockörn

10.00 Mässa med Söndax
Sångfåglarna, Glädjespridarna och båda Lillköreerna, Sophia Sahrin Granevik

Sunnersbergs kyrka

18.00 Kvällsgudstjänst, Sophia S Granevik
Kollekt: Svenska kyrkan i utlandet

9 MAJ
KRISTI HIMMELSFÄRDS DAG

Senäte kyrkplats

08.00 Otta, Kyrkokören, Sophia S Granevik

Kyrkans gård-Lockörn

10.00 Mässa, Sophia Sahrin Granevik

Strö kyrka

14.00 Andakt, Sophia Sahrin Granevik

Kollekt: Svenska Kyrkans Unga och SALT (barn och unga i EFS)

12 MAJ
SÖNDAGEN FÖRE PINGST

Kyrkans gård-Lockörn

10.00 Mässa, Richard Burén

Rackeby kyrka

18.00 Musikgudstjänst, In Chorus, R Burén

Kollekt: Bukobahjälpen

14 MAJ - TISDAG

Kyrkans gård-Lockörn

19.30 Mässa i Taizéanda, Richard Burén

18 MAJ - LÖRDAG

Kyrkans gård-Lockörn

11.00 Konfirmation, Kyrkans gårdgruppen

19 MAJ
PINGSTDAGEN

Kyrkans gård-Lockörn

10.00 Mässa, Monica Göransson

Otterstads kyrka

18.00 Kvällsgudstjänst, Våga-sjungakören
Monica Göransson

Kollekt: Svenska kyrkan i utlandet

20 MAJ
ANNANDAG PINGST

S:ta Marie kapell

19.00 Ekumenisk mässa, M Göransson m fl

26 MAJ
HELIGA TREFALDIGHETS DAG

Kyrkans gård-Lockörn

10.00 Mässa, Sophia Sahrin Granevik

Gösslunda kyrka

18.00 Kvällsgudstjänst, Sophia S Granevik

Kollekt: Act Svenska kyrkan

28 MAJ - TISDAG

Kyrkans gård-Lockörn

19.30 Mässa i Taizéanda, Richard Burén

ANDAKTER PÅ TOLSJÖHEMMET - FRE 14.30

Fredag 1, 15 och 28 mars (Skärtorsdagsmässa), 12 och 26 april, 10 och 24 maj.

RADIOANDAKTEN - TORSDAG & FREDAG

På Radio Lidköping, 93,8 MHz, kan man varje torsdag och fredag lyssna till en andakt som leds av någon från Svenska kyrkan.

Programmet sänds 05.45, 06.15, 06.45, 07.15, 07.40 samt 22.30.

Beroende på omständigheter i vår omvärld kan kollekten vissa gånger komma att ändras.

DAGENS KOLLEKT: 123 601 33 79

FIKA: 123 155 73 13

Att swisha en gåva, kollekt eller fikaavgift är numera det enklaste sättet, men självklart tar vi också emot kontanter.

KOLLEKTER

Vid församlingskollekt stöder Sunnersbergs församling följande tre ändamål:

■ Act Svenska kyrkan:

Swish: 900 12 23, bankgiro: 900-1223, plusgiro: 90 01 22-3

■ Svenska kyrkan i utlandet

Swish: 901 60 31

■ Bukobahjälpen

Ideell förening som stöder gatubarn i Bukoba i Tanzania. Bankgiro: 5405-3723.

Tidigare har församlingen tagit upp kollekt till nedanstående tre lokala ändamål. Numera ges en gåva till dessa, men givetvis kan du själv ge ett extra bidrag:

Hospice Gabriel: Bankgiro: 401-3868

Sociala kassan (Lidköping): Swish: 123 155 64 06, bankgiro: 550-9716

RIA: Bankgiro: 5876-7641

Boka dop på nätet!

Kolla kyrkor i Lidköpingstrakten och doptider i lugn och ro hemma.

Preliminärboka - så hör vi av oss.

Både barn, unga & vuxna kan döpas!

www.bokadop.nu

KONTAKT

Sunnersbergs församling, Gamla Läckövägen 43, 531 55 Lidköping

EPOST: sunnersberg@svenskakyrkan.se
HEMSIDA: svenskakyrkan.se/sunnersberg

FÖRSAMLINGSKANSLI

Kyrkans gård-Lockörn, 0510-48 40 80
Öppet helgfria vardagar 10.00-12.00

Kanslist Rakel Oscarsson, 0708-20 38 89, rakel.oscarsson@svenskakyrkan.se
Kamrer Lena Johansson, 0510-48 40 93, lena.i.johansson@svenskakyrkan.se
Kommunikatör Kerstin Larsson, 0708-58 70 05, kerstin.m.larsson@svenskakyrkan.se

PRÄSTER

Kyrkoherde Monica Göransson
0708-58 70 08
monica.goransson@svenskakyrkan.se

Komminister Richard Burén
0708-20 38 81
richard.buren@svenskakyrkan.se

Komminister Sophia Sahrin Granevik
0708-20 38 80
sophia.sahrin.granevik@svenskakyrkan.se

DIAKONI

Diakon Ingrid Åberg
0708-20 38 82
ingrid.aberg@svenskakyrkan.se

Diakon Karin Berg
0708-58 70 02
karin.berg@svenskakyrkan.se

KÖR & MUSIK

Organist AnnaCarin Johansson
0708-58 70 04
annacarin.johansson@svenskakyrkan.se

Kantor Carl-Magnus Malmesved
0708-58 70 00
carl-magnus.malmesved@svenskakyrkan.se

Kantor Annette Jacobsson
0708-58 70 01
annette.jacobsson@svenskakyrkan.se

Vik musiker Emil Persson
0738-06 65 43
emil.persson@svenskakyrkan.se

BARN & UNGDOM

Församlingspedagog Eva Hugosson Koinberg
0708-58 70 06
eva.hugosson.koinberg@svenskakyrkan.se

Församlingsassistent Eva Kaiberger
0708-58 70 03
eva.kaiberger@svenskakyrkan.se

Församlingsassistent Sandrika Nordlund
0708-50 64 90
sandrika.nordlund@svenskakyrkan.se

Församlingsassistent Linnéa Smedman
0708-58 70 09
linnea.smedman@svenskakyrkan.se

FÖRSKOLAN PÄRLAN • 0510-48 40 90

Rektor Cecilia Ström
cecilia.strom@svenskakyrkan.se

Förskollärare Anki Lindblad
anki.lindblad@svenskakyrkan.se

Förskollärare Frida Svensson (tjänstledig)
frida.svensson@svenskakyrkan.se

Barnskötare Maria Enander
maria.enander@svenskakyrkan.se

Förskollärare Kristina Bertilsson
kristina.bertilsson@svenskakyrkan.se

Vik förskollärare Marie Sirén Persson
Marie.SirenPersson@svenskakyrkan.se

Kock Paulina Johansson
paulina.a.johansson@svenskakyrkan.se

Projektledare idealitet (t o m april)

Anita Olausson
0708-50 64 91
anita.olausson@svenskakyrkan.se

KYRKOR - VAKTMÄSTARE - LOKALVÅRDARE/VÄRD

Vik fastighetschef
Johan Larsson (arbetar en dag/vecka)
0511-262 16
johan.g.larsson@svenskakyrkan.se

Vik kyrkogårdschef Stina Tibell
även Skalunda kyrka och kyrkogård
0708-20 38 87
stina.tibell@svenskakyrkan.se

Vik vaktmästare Felix Larsson (fr april)
Rackeby och Strö kyrka och kyrkogård
072-368 10 63

Lokalvårdare/värd Magdalena Götesjö
Kyrkans gård-Lockörn inre och
Sunnersbergs kyrkskola
0708-20 38 88
magdalena.gotesjo@svenskakyrkan.se

Vaktmästare Jocke Smedman
Sunnersbergs kyrka och kyrkogård
0708-20 38 85
joackim.smedman@svenskakyrkan.se

Vaktmästare Towa Svensson
Gösslunda kyrka och kyrkogård
0708-20 38 86
towa.svensson@svenskakyrkan.se

Vaktmästare Matilda Magnusson
Otterstads kyrka och församlingshem
samt S:ta Marie kapell och kyrkogård
0708-20 38 84
matilda.magnusson@svenskakyrkan.se

Vaktmästare Anders Berg
Otterstads kyrkogård
0708-20 38 83
anders.berg@svenskakyrkan.se

PERSONALNYTT

Varmt tack säger vi till **Anna-Carin Jonsson** som under lång tid har arbetat som diakoniasistent i församlingen. Det är många människor som har fått möta dig i både små och större sammanhang. Med ditt lugna och lyssnande sätt har du funnits och spridit evangeliet här. Vi önskar dig lycka till i allt som ligger framför.

Vi tackar också **Richard Salomonsson** för att du har vikarierat som vaktmästare i församlingen och önskar dig allt gott i nya uppgifter.

Varmt välkommen säger vi till **Karin Berg** som börjar som diakon här i Sunnersberg. Hon kommer att arbeta halvtid och vara med och utveckla det diakonala arbetet. Det är en stor glädje att vi nu kommer att ha två vigda

diakoner i församlingen.

Vi välkomnar även **Felix Larsson** som kommer att vikariera som kyrkvaktmästare både inne och ute. I första hand är det på kyrkogårdarna i Rackeby och Strö som ni kommer att möta Felix, samt i inre tjänst i de kyrkor som ligger på fastlandet.

Monica Göransson, kyrkoherde

FÖRTROENDEVALDA

Kyrkofullmäktiges ordf: Hanna Hjalmarsson Bohren, 0708-42 39 07

Kyrkorådets ordf: Inger Jonsson, 0703-95 85 64

mejl: sunnersberg@svenskakyrkan.se

LIVRÄDDARE I FÄLT

Vi lever alla under samma himmel, men delar inte lika på jordens resurser. Med fler småskaliga jordbruk kan fler gå och lägga sig mätta. Var med i kampen för allas rätt till mat. För 150 kr kan till exempel en jordbrukare i Sydsudan bli självförsörjande på majs.

Swisha din gåva till 900 1223

**Fasteaktionen 2024 inleddes 11 februari
och pågår fram till Pålmsöndagen 24 mars.**